

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 11/2016

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat v elektronické podobě prostřednictvím elektronické pedagogické knihovny (e-PK) <http://www.epk.cz/> nebo v papírové podobě e-mailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Za to, že dítě kocká, nikdo nemůže / Marie Těthalová – cze

In: Informatorium 3-8 : časopis pro výchovu dětí od 3-8 let v mateřských školách a školních družinách -- ISSN 1210-7506 -- Roč. 23, č. 8 (2016), s. 20-21.

Koktavost jako samostatná, specifická diagnóza na seznamu nemocí Světové zdravotnické organizace. Má své příčiny i důsledky a vyžaduje různé terapeutické přístupy. Může se poprvé objevit už v období, kdy dítě začne stavět věty. Do ambulance logopedů se však dostávají děti až kolem 5. roku věku, kdy se koktavost začíná rozvíjet. Neměla by být podceňována - např. skrytá koktavost projevující se váháním na počátku řeči je závažná záležitost. Při terapii jsou uplatňována dechová cvičení, pracuje se globálně s tělem i hlasem, provádějí se intervence v rodině, dochází i ke spolupráci s psychologem. Jak pracovat s koktavým dítětem v mateřské škole.

předškolní dítě ; porucha řeči ; koktavost ; nemoc ; diagnóza ; terapie ; logopedie ; rodina ; spolupráce ; mateřská škola

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452820>

2.

Válka proti superkrávám jako název knihy pro mládež? = Válka proti superkrávám / Martina Šmejkalová – cze

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 67, č. 1 (2016/17), s. 20-28.

Článek analyzuje postoj čtenářů odlišných věkových skupin (žáků základních škol, středních škol, vysokoškoláků a dospělých čtenářů) k výrazu superkráva ve specifickém významu - v názvu knihy pro děti a mládež. Výzkumný vzorek tvořilo 226 respondentů; pro zjištění dat byla použita testologická metoda kvantitativního výzkumu. V textu jsou popsány 4 sondy rozdělené podle věku účastníků dotazování, ukázky odpovědí a odůvodnění. Navzdory proměnám

forem i kvalit dnešní komunikace neodstupují respondenti od tradičního požadavku, aby dětské knihy působily jako faktor jazykově kultivující.

literatura ; literární žánr ; literatura pro děti a mládež ; žák ; student ; dospělý ; čtenářství ; mluvený jazyk ; verbální komunikace ; pedagogický výzkum ; výsledek výzkumu ; hodnocení ; postoj ; jazyk ; vkus ; vulgarismus

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452697>

3.

Školní literární kánon / Ondřej Hník -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy
In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 66, č. 5 (2015/2016), s. 234-241.

Další příspěvek k diskuzi odborníků, jak pojímá literární kánon současná praxe literárního vyučování. Autor se domnívá, že i když je kánon ze své podstaty závazný, je také pro výchovu ke čtenářství, která je požadovanou součástí literární výchovy, kontraproduktivní. Školní četba je studenty vnímána jako vnucená, odtažitá a méně zajímavá. Otázkou je, jak školní literární kánon tvořit. Často se jedná o nekonzistentní soupis uplatňující různá hlediska školních požadavků a různých kritérií. Další otázka zní, kdo má školní literární kánon tvořit a za jakým účelem. Autor navrhuje kompromisní konsorcium složené z učitelů, odborníků z pedagogických fakult, literárních vědců a současných autorů.

škola ; žák ; literární výchova ; literatura ; výuka ; čtenářství ; zájem ; literární žánr ; soupis ; názor ; postoj žáka ; postoj učitele ; kánon

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452652>

4.

Školní družiny jsou světovým unikátem, přinášejí zábavu i poučení / Romana Slaninová – cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 24, č. 27 (2016), s. 5.

Upozornění na skutečnost, že školní družiny jsou českým unikátem, v zahraničí nefungují podobná zařízení zdaleka v takovém rozsahu ani kvalitě. Dobře fungující družiny mají pedagogický význam srovnatelný s významem tradičního školního vyučování. Jsou těsně propojeny se školou a nabízejí možnosti, na které ve vyučování není čas. Umožňují individuální přístup k dětem, které potřebují

podporu. Zdůraznění nutnosti celoživotního vzdělávání pedagogů působících ve školních družinách.

školní družina ; výchovné působení ; individuální přístup ; vzdělání ; pedagogická podpora ; žák ; vychovatel ; další vzdělávání

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452681>

5.

Šikana ve virtuálním prostoru stojí učitele nervy i zdraví / Romana Slaninová
– cze

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 24, č. 28 (2016), s. 5.

Z výsledků Národního výzkumu kyberšikany učitelů: frekvence a formy kybernetických útoků na učitele (internet, mobilní telefon, sociální sítě), krátkodobá kybernetická agrese a soustavná šikana, pachatelé kybernetických útoků (převážně děti, v menší míře rodiče nebo kolegové). Jak se učitelé s kybernetickými útoky vypořádávají, kam se mohou obracet o pomoc.

kyberšikana ; učitel ; agrese ; internet ; vztah učitel-student ; pomoc ; zákrok ; výsledek výzkumu

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452695>

6.

Přístup k řešení absence žáků ve škole spádové v sociálně vyloučené lokalitě / Martin Pírko -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 10

In: Školní poradenství v praxi : nový odborný časopis pro poradenské pracovníky -- ISSN 2336-3436 -- Roč. 3, č. 5 (2016), s. 32-36.

Absence je jedním z nejdůležitějších indikátorů školní úspěšnosti. Školní psycholog ze ZŠ a MŠ nám. 28. října v Brně představuje systém řešení absence ve spádové škole v sociálně vyloučené lokalitě. Věnuje se přístupu k monitorování absence, k jejímu vyhodnocování v týdenních a pololetních cyklech a specifikům spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), s rodiči, ale i vzájemné spolupráci v rámci školy. Současně představuje prostředí, ve kterém se systém řešení absence realizuje, a roli sociálního pedagoga. Doplněno přehlednými grafy.

základní škola ; žák ; povinná školní docházka ; docházka ; absentérství ; záškoláctví ; ochrana dítěte ; školní úspěšnost ; sociálně znevýhodněný ; spolupráce ve výchově ; sociální pedagogika ; Romové ; spádová škola ; podpůrná opatření

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452461>

7.

Právní a manažerské aspekty slovního hodnocení žáků / Jindřich Kitzberger -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 5

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 13, č. 9 (2016), s. 23-25.

Aplikace určitého způsobu hodnocení může významně přispět k lepší reflexi pedagogického procesu ze strany ředitele školy a tím i efektivnějšímu řízení. Cílem článku je analyzovat problematiku používání slovního hodnocení žáků ve školách z pohledu právního a manažerského a poukázat na některá úskalí, která vyplývají ze současného právního stavu. Autor, ředitel školy, se snaží vyvolat diskuzi, která by v konečném důsledku pomohla vylepšit současnou neuspokojivou situaci a případně vedla k rozšíření slovního hodnocení, zvláště na 1. stupni ZŠ.

hodnocení žáka ; klasifikace ; slovní hodnocení ; ředitel školy ; manažerský personál ; školská legislativa ; kvalitativní analýza ; hodnotící kritérium ; efektivnost vzdělávání

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452481>

8.

Písemné práce českých vysokoškolských studentů jako ilustrace jedné z částí akademického diskurzu / Soňa Schneiderová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Didaktické studie -- ISSN 1804-1221 -- Roč. 1, č. 2 (2015), s. 58-71.
Autorka zkoumala seminární a diplomové práce českých studentů s cílem poukázat na stav a určité vlastnosti, jež se v současném odborném psaní objevují. Jednou z těchto charakteristik je např. velmi různorodá kvalita stylizace odborného textu - k tendencím současného odborného psaní patří patrná snaha vyniknout individuální stylizací. Souhrnně lze říci, že pro většinu studentských

prací jsou typické: neschopnost jednoznačně formulovat cíle a postup; představa, že text je pro všechny a má být čtivý; volnost v psaní, nejednotnost žánru a nárůst soukromé perspektivy; neschopnost přesně a výstižně se vyjadřovat a bezradnost v citování a citační formě. Autorka dokumentuje jmenované nedostatky na konkrétních studentských textech, které dlouhodobě sleduje jako součást vlastní práce - jejich vedení.

student ; diplomová práce ; písemná práce ; kvalita ; stylistika ; nedostatečný výkon ; osobní zájem ; vyjadřování ; nevědomost ; psaný jazyk

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452763>

9.

Parenting vs. doping mládeže / Aleš Sekot – cze

In: Universitas : revue Masarykovy univerzity v Brně -- ISSN 1211-3387 -- Roč. 49, č. 3 (2016), s. 3-8.

Výzkum rodičovského stylu výchovy (parenting) se zabývá otázkou, jak se rodiče staví k výchově svých dětí a jaké socializační a hodnotové efekty jejich výchova přináší. Téma rodičovského stylu výchovy nabývá na významu především v kontextu kulturních rozdílů v transformující se společnosti, v době zásadních změn v oblasti ekonomického, sociálního a kulturního vývoje. Autor se v článku zaměřil na problematiku dopingů v souvislosti se sportem (úspěch za každou cenu), jak souvisí s autoritativní výchovou rodičů a jaká je role trenéra zaměřeného cíleně na výkon. Zajímavý pohled na problematiku rodičovské výchovy nabízí také výzkumné téma orientované na dopad rodičovské autority na zdravotní zodpovědnost, pohybovou aktivitu a stravovací návyky.

mládež ; dítě ; rodiče ; výchova dítěte ; výchovné působení ; zdraví ; postoj rodičů ; autoritářská výchova ; sport ; sportovní politika ; socializace ; sociální působení ; kulturní změna ; společenská změna ; společenský vývoj ; parenting ; styl výchovy ; doping

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/453048>

10.

Naučit, nebo inkludovat? : širší společenský koncept byl devalvován na ideologický postulát / Boris Titzl – cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 --
Roč. 119, č. 28 (2016), s. 20-22.

Analýza problematiky společného vzdělávání. Inkluze v novele školského zákona. Autor se zamýšlí nad ekonomickými a sociálními problémy společnosti, které nelze řešit školskými prostředky. Škola může pomoci, ale až na základě konkrétní společenské objednávky. Inkluze se stává politickým programem.

inkluzivní vzdělávání ; integrace žáka ; speciální školství ; speciální pedagogika ; sociální znevýhodnění ; speciální vzdělávací potřeby ; základní školství ; školská politika ; legislativa ; Česká republika ; politické rozhodování ; zdravotně postižený ; inkluze

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452907>

11.

Možnosti využití metody LARP ve výuce českého jazyk / Petra Dohunová, Matouš Černý -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Didaktické studie -- ISSN 1804-1221 -- Roč. 1, č. 1 (2015), s. 87-99.

LARP (live action role playing) je hra v rolích nebo také rolová hra. V oblasti vzdělávání se nazývá edu-larp. Hlavními prvky jsou: hraní rolí, příběh, prostředí a postava. Každý žák rozehrává svou přidělenou postavu a vytváří příběh, jehož součástí jsou různé didaktické situace (předem připravené). Pomocí příběhu se žák setkává s (jazykovým) problémem, který je schopen vyřešit přirozeně a samostatně, protože je nenásilnou cestou k řešení motivován. Možností k využití lardu při výuce češtiny je mnoho, nejvíce se však hodí k rozvíjení komunikačních schopností žáka. Je totožný s konceptem zážitkové pedagogiky.

hra ; role ; hraní role ; pedagogika zážitku ; prostředí ; jazyková výuka ; čeština ; komunikační výchova ; LARPLARP EDU-LARP ; příběh ; dějová hra ; řešení problémů

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452701>

12.

Kvalita mluveného projevu učitele v literární výchově / Václav Jindráček – cze

In: Český jazyk a literatura -- ISSN 0009-0786 -- Roč. 66, č. 4 (2015/2016), s. 181-185.

Článek zachycuje analýzu jazykového materiálu, který byl získán přepisem zvukových záznamů 31 vyučovacích hodin literární výchovy na čtyřech základních školách v Ústeckém a Karlovarském kraji. Byla sledována kvalita mluveného projevu učitele (výstižnost, srozumitelnost) a volba výrazových prostředků. Podrobná analýza proběhla jen u některých vybraných jevů jazyka - segmentace mluveného projevu prostřednictvím modulačních prostředků (dynamických, melodických i kvantitativních), přítomnosti stylově příznakových morfologických a lexikálních výrazových prostředků, jazykové realizace syntaktických konstrukcí. Každá zvuková nahrávka je foneticky přepsána a rozebrána z jazykového hlediska.

učitel ; základní škola ; výuka ; literární výchova ; jazyk ; komunikační schopnost ; řečová dovednost ; ústní projev ; vyjadřování ; analýza ; lexikologie ; morfologie ; fonetika ; pedagogický výzkum ; výsledek výzkumu ; Ústecký kraj ; Karlovarský kraj ; kultivace

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452625>

13.

Jak vzniká poezie - a trochu historie / Pavel Kohn – cze

In: Historia scholastica : mezinárodní časopis pro dějiny výchovy a vzdělávání : international review for history of education -- ISSN 1804-4913 -- Roč. 1, č. 2 (2015), s. 142-148.

Biografické vzpomínky židovského autora; jeho básnické počátky jako 13letého chlapce v terezínském ghettu. Význam osobnosti vychovatele v terezínské škole, sportovní aktivity a kulturní akce v rámci tábora. Přesun z Terezína do táborů tvrdšího režimu, osobní tragédie. Návrat z koncentračního tábora, pobyt v ozdravovně Štiřín (akce Zámky Přemysla Pittra). Těsně poválečná básnická tvorba. Na konci článku připojen stručný životopis autora.

poezie ; dějiny ; biografie ; vzpomínání ; judaismus ; škola ; vychovatel ; osobnost ; sportovní akce ; kultura ; ozdravovna ; válka ; Pitter, Přemysl, ; Pitter, Přemysl, ; Protektorát Čechy a Morava (1939-1945) ; věk 13 ; 1942-

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/451141>

14.

Jak na agresivitu už v mateřské škole? : pomocí masáží dětí dětem / Alena Tučimová

In: Týdeník školství -- ISSN 1210-8316 -- Roč. 24, č. 29 (2016), s. 7.

Představení programu MISP (Massage in Schools Programme), který spočívá ve vzájemném poskytování masáží mezi dětmi. Základní myšlenka programu vychází z důležitosti dotyků a fyzického kontaktu obecně pro děti a jejich zdravý psychický a sociální vývoj. Studie potvrdily, že u dětí, které programem prošly, došlo ke snížení agresivity, a zlepšilo se klima třídy a vzájemné vztahy mezi dětmi. Popis realizace masáží, potřeba souhlasu jak dítěte, tak rodičů. Vhodnost programu pro děti s postižením. Reakce a ohlasy dětí a učitelů na masáže. vztahy mezi vrstevníky ; agresivita ; předškolní dítě ; předškolní věk ; prevence ; klima třídy ; výchovný program ; mateřská škola ; masáž ; dotek

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452814>

15.

Efektivita badatelsky orientovaného vyučování na primárním stupni základních škol v přírodovědném vzdělávání v České republice s využitím prostředí školních zahrad / Zbyněk Vácha, Tomáš Ditrich – cze

In: Scientia in educatione -- ISSN 1804-7106 -- Roč. 7, č. 1 (2016), s. 65-79.

Teoretická východiska, cíle, metody a výsledky výzkumu, který sledoval efektivitu badatelsky orientovaných vyučovacích metod v přírodovědné výuce na prvním stupni základní škol ve vazbě na prostředí školních zahrad. Byla zvolena metoda experimentu typu spárovaných skupin, tj. paralelních tříd, z nichž jedna byla vyučována výše zmíněnými metodami, zatímco druhá metodami tradičními. Žáci absolvovali test znalostí před a po skončení experimentu a jejich výsledky byly porovnány.

přírodovědný předmět ; badatelsky orientovaná výuka ; školní pozemek ; zahrada ; efektivnost vzdělávání ; komparace ; experimentální výzkum ; první stupeň ; základní škola

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/452996>